

مبنای قاعده تفسیر علیه انشاءکننده در قرارداد بیمه و سایر قراردادها در نظام حقوقی ایران

هادی ملک*^۱، حسین انگورج نقوی^۲

۱- دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد، رشته حقوق مالی اقتصادی، دانشگاه آزاد واحد الکترونیکی، ایران، تهران

hadi.malek694@gmail.com

۲- استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس، ایران، چالوس

Dr.taghavi9@gmail.com

چکیده

زندگی بشر همواره در معرض خطرات و زیان‌های غیر قابل پیش بینی قرار دارد. یکی از مهم‌ترین و پرکاربردترین روشی که انسان برای مقابله با خطرات اجتناب ناپذیر برگزیده است عقد بیمه است. در عقد بیمه با انعقاد قرارداد با شرکت‌های بیمه، جبران نتایج و خطرات ناشی از حوادث موضوع بیمه به شرکت بیمه منتقل می‌شود. عقد بیمه همانند سایر عقود ممکن است در مرحله اجرا دارای ابهام و اجمال باشد که نیاز به تفسیر در چنین مواردی ناگزیر می‌نماید. از آن جا که ماهیت و ویژگی قراردادهای بیمه با سایر قراردادها متفاوت است. که این تفاوت‌ها به اصولی اساسی حاکم بر عقد بیمه باز می‌گردد و از جمله این اصول، ویژگی الحاقی عقد بیمه، اصل حسن نیت و جبران خسارت، ... اشاره کرد که این تمایزات باید در روند تفسیر مورد توجه قرار گیرند. از طرف دیگر، پیچیدگی این نوع قراردادها و موقعیت برتر اطلاعاتی و اقتصادی شرکت‌های بیمه، بیمه‌گذاران را در وضعیت نابرابری قراردادها قرار داده است. مجموعه این عوامل ضرورت استفاده از بعضی ابزارهای حمایتی به منظور اصلاح این ساختار ناعادلانه و حمایت از بیمه‌گذاران و ذینفعان بیمه را اجتناب ناپذیر می‌نماید. یکی از این قواعد و ابزارهای حمایتی استفاده از قاعده‌ی «تفسیر علیه انشاءکننده قرارداد» در عقد بیمه است. استفاده از این قاعده موجب تعادل قراردادی و عدم برخورد زیان دیده و بیمه‌گذار با افسار و تنگ دستی عامل زیان در هنگام وقوع خسارت می‌گردد. دادگاه نیز در برخورد با مسئول حادثه‌ای که دارای پوشش بیمه‌ای است با وسعت نظر خسارات را ارزیابی کرده و جبران خسارت تسهیل می‌گردد.

کلمات کلیدی: انشاءکننده قرارداد، قرارداد بیمه، تفسیر علیه انشاءکننده

۱- مقدمه

اشخاص برای رسیدن به اهداف خود روزانه قراردادهای متعددی را منعقد می‌کنند. گاهی خواسته مشترک خود را به صورت شفاهی و گاهی نیز به صورت کتبی بیان می‌کنند. هدف طرفین از انعقاد قرارداد رسیدن به نتایج و آثار ناشی از آن است. بدیهی است که حصول آثار و نتایج قرارداد منعقد منوط به اجرای آن است و اجرای قرارداد نیز منوط به این است که مفاد

* Corresponding author: هادی ملک دانشجوی مقطع ارشد رشته حقوق مالی اقتصادی

Email: hadi.malek694@gmail.com